

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **VAŠE REALITY A STAVBY s.r.o.**, se sídlem Kotlářská 26, Brno, zast. Mgr. Petrem Poláchem, advokátem se sídlem Smetanova 6, Blansko, proti žalovanému: **Státní úřad Inspekce práce**, se sídlem Horní náměstí 103/2, Opava, o přezkoumání rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13. 9. 2010, č. j. 2009/78732-424, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2013, č. j. 36 Ad 13/2013 – 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13. 9. 2010, č. j. 2009/78732-424. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Oznámením ze dne 8. 6. 2009 zahájil Úřad práce Brno – město kontrolu stěžovatele zaměřenou na dodržování pracovněprávních předpisů a to v období od prosince 2008. Stěžovatel v rámci kontroly předložil výpis z obchodního rejstříku, živnostenské listy a plnou moc udělenou paní J. S. datovanou dnem 4. 2. 2008, jíž byla zmocněna k zastupování stěžovatele ve všech úkonech při jednání s klienty, obchodními partnery, úřady a institucemi, vše v plném rozsahu, včetně korespondence, uzavření a podpisů smluv a převzetí hotovosti v neomezené výši. Dále byla předložena dohoda o provedení práce

s paní L. B. zahrnující i dohodu o hmotné odpovědnosti, která byla za stěžovatele jako zaměstnavatele podepsána dne 15. 6. 2009 paní J. S., doklady o vyplacení odměny panu P. D. ze dne 30. 12. 2008 a 20. 4. 2009, s nímž byla uzavřena dohoda o provedení práce, a doklad o vyplacení mzdy panu R. P. ze dne 18. 12. 2009, přičemž i tyto listiny byly podepsány za vydávajícího paní J. S..

Dne 26. 6. 2009 byl na internetových stránkách stěžovatele, v sekci kariéra, uveřejněn inzerát, v němž se uvádělo, že stěžovatel přijme do svého kolektivu poradce v oboru nemovitostí, dále byly vymezeny podmínky přijetí. Úřad práce dále zjistil, že volné pracovní místo s výkonem práce v pracovním poměru nebylo v zákonných lhůtách nahlášeno ani úřadu práce ani živnostenskému úřadu.

Rozhodnutím Úřadu práce Brno – město ze dne 21. 9. 2009, č. j. VI./2144/79/09/Pok, byl stěžovatel uznán vinným ze správního deliktu podle § 140 odst. 2 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, kterého se dopustil tím, že jako zaměstnavatel nesplnil oznamovací povinnost stanovenou v § 35 odst. 1 zákona, neboť neoznámil Úřadu práce Brno – město jako místně příslušnému úřadu práce volné pracovní místo na pozici poradce v oboru nemovitostí uveřejněné na svých internetových stránkách a dále se dopustil správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona tím, že umožnil paní J. S., nar. X v období od 18. 12. 2008 do 15. 6. 2009 výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona, neboť jmenovaná pro stěžovatele podepisovala výdajové pokladní doklady, uzavírala jeho jménem pracovněprávní vztahy (dohody o provedení práce) a jednala s klienty, přičemž uvedenou práci nevykonávala na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy. Za toto jednání byla správním orgánem I. stupně stěžovateli uložena pokuta ve výši 25.000 Kč podle § 140 odst. 4 písm. c) a e) zákona o zaměstnanosti.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 9. 2010, č. j. 2009/78732-424, byl podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně změněn tak, že ve výrokové části pod bodem I. byly za slova „uveřejněné“ doplněny slova „dne 26. 6. 2009“, ostatní části výroku zůstali beze změny.

Krajský soud předně konstatoval, že se žalovaný řádně zabýval námitkami vznesenými v odvolacím řízení, ačkoli odkázal na § 82 odst. 4 správního řádu. Krajský soud pak nepřisvědčil žalobní námitce, že ve správním řízení nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2010, 6 Ads 188/2009 – 69, a zdůraznil, že stěžovatel měl možnost se před vydáním prvostupňového rozhodnutí seznámit se všemi podklady rozhodnutí a též mu bylo umožněno navrhnout doplnění podkladů, čehož nevyužil.

Krajský soud se ztotožnil s argumentací žalovaného, že z předmětné nabídky volného pracovního místa na pozici poradce v oboru nemovitostí nevyplývalo, že by se jednalo o práci na živnostenské oprávnění nebo na základě mandátní smlouvy. Na námitku stěžovatele, že nabídka pracovního uplatnění nebyla specifikována, reagoval žalovaný tím, že ve změně výroku prvoinstančního rozhodnutí přesně stanovil datum, kdy bylo toto volné pracovní místo uveřejněno na internetových stránkách.

Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného i v tom, že plná moc uzavřená mezi stěžovatelem a paní S. je simulovaným právním úkonem, neboť ve vztahu k třetím osobám jmenovaná vystupovala de-facto jako zaměstnanec stěžovatele. Jmenovaná mimo

pokračování

jiné uzavírala pracovní smlouvy a dohody o provedení práce a vyplácela zaměstnancům mzdy, což bylo prokázáno výdajovými pokladními doklady založenými ve spisové dokumentaci. Je zřejmé, že za tímto účelem jí musel stěžovatel vytvořit patřičné pracovní podmínky, předat listinné podklady a musel jí sdělit, komu a v jaké výši má mzdu vyplatit apod. Krajský soud tedy považoval za prokázané, že paní S. osobně vykonávala práci pro stěžovatele dle jeho pokynů, jeho jménem a na jeho odpovědnost, aniž by s ní tento uzavřel jakýkoliv pracovněprávní vztah. Podle krajského soudu je však nepřípustné, aby byl řádný pracovněprávní vztah nahrazen plnou mocí a aby se takto zaměstnavatel snažil obejít pracovní předpisy. Krajský soud uzavřel, že jednání paní S. odpovídalo nelegální práci ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Na základě uvedeného krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Nesouhlasil se závěrem žalovaného a krajského soudu, že porušil § 35 odst. 1 zákona o zaměstnanosti a umožnil výkon nelegální práce paní S.. Stěžovatel namítl, že nebyl vázán oznamovací povinností ve smyslu § 35 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, neboť toto ustanovení se vztahuje pouze na zaměstnavatele, který zamýšlí získat na pracovní místa zaměstnance do pracovního poměru. V případě inzerované pozice poradce v oboru nemovitostí se však jednalo o výkon činnosti na živnostenský list či na základě smlouvy mandátní. Text inzerátu na webových stránkách nelze za užití logického, jazykového a extenzivního výkladu chápat tak, že je nabízena práce v pracovním poměru.

Co se týče údajného výkonu nelegální práce paní S., stěžovatel namítl, že jmenovaná svou činností nikdy nenaplnila znaky výkonu závislé práce ve smyslu § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Poukázal na to, že jedním ze znaků závislé práce je soustavnost, kterou nelze dovodit na základě jedné namátkové kontroly. Stěžovatel prvoinstančnímu orgánu vytkl nedostatečná skutková zjištění v tomto směru a dále namítl, že činnost paní S. byla výjimečná a byla vykonávána na základě generální plné moci udělené jednatelem stěžovatele dne 4. 2. 2008. Žalovaný i krajský soud však považovali skutková zjištění prvoinstančního orgánu za dostačující, plnou moc vyložili dle jejího obsahu tak, že není plnou mocí všeobecnou. Stěžovatel poukázal na to, že zatímco v případě textu inzerátu na webových stránkách společnosti užily správní orgány i krajský soud výklad extenzivní, jímž dovodily skutečnosti, které z obsahu textu nevyplývají, v případě plné moci udělené paní S. posoudily text „slovo od slova“. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně z hlediska uplatněných stížných bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda bylo na základě inzerátu uveřejněného dne 26. 6. 2009 prokázáno, že stěžovatel takto hledal zaměstnance, s nímž měl být uzavřen pracovněprávní vztah, resp. že takto nabízel volné pracovní místo, na které se vztahovala oznamovací povinnost podle § 35 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Nejvyšší správní soud zde poukázal na § 3 zákoníku práce, podle něhož může být závislá práce vykonávána výlučně v pracovněprávním vztahu podle tohoto zákona, není-li

upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou přitom pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr. Jestliže zákoník práce ukládá zaměstnavateli, aby zajistil výkon závislé práce výhradně pomocí pracovněprávního vztahu, je nutno inzerát s nabídkou činnosti odpovídající závislé práci chápat tak, že se jednalo o nabídku volného pracovního místa s výkonem práce v pracovněprávním vztahu. Pokud by se mělo jednat o výkon činnosti na živnostenský list či na základě smlouvy mandátní, muselo by to být v textu inzerátu výslovně zmíněno.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda se stěžovatel dopustil správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti tím, že umožnil paní J. S. v období od 18. 12. 2008 do 15. 6. 2009 výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti.

Podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti ve znění účinném ke dni správního rozhodnutí se o nelegální práci jedná tehdy, kdy fyzická osoba nevykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy, nejde-li o manžela nebo dítě této fyzické osoby. Výkon práce ve smyslu tohoto ustanovení je nutno chápat jako výkon závislé práce ve vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, která je vymezena v § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Podle odstavce 4 tohoto ustanovení, ve znění účinném ke dni správního rozhodnutí, se za závislou práci, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, považuje výlučně osobní výkon práce zaměstnance pro zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele, jeho jménem, za mzdu, plat nebo odměnu za práci, v pracovní době nebo jinak stanovené nebo dohodnuté době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě, na náklady zaměstnavatele a na jeho odpovědnost. Nejvyšší správní soud již v minulosti dovodil, že definičním prvkem závislé práce může být i takový znak, který v zákoně není výslovně vyjádřen: ve svém rozsudku 29. 9. 2011, č. j. 4 Ads 75/2011 - 73, uvedl, že jedním ze základních pojmových znaků práce je soustavnost.

Mezi účastníky nebylo sporné, že v kontrolovaném období nebyla mezi stěžovatelem a paní J. S. uzavřena písemná pracovněprávní smlouva či dohoda, jež by nastolila jejich pracovněprávní vztah. Zásadní otázkou v projednávané věci tak bylo to, zda činnost vykonávaná jmenovanou naplňovala znaky závislé práce.

Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud nepřisvědčil námitce stěžovatele, že činnost paní S. byla pouze výjimečná a nemohla tak naplnit znak soustavnosti. Z listin předložených při kontrole je totiž zřejmé, že jmenovaná vykonávala posuzovanou činnost pro stěžovatele po delší časové období. Doklady o vyplacení odměn jmenovaná podepisovala jménem stěžovatele jako zaměstnavatele již v prosinci 2008, naopak dohodu o provedení práce podepsala teprve dne 15. 6. 2009. Z plné moci udělené stěžovatelem paní J. S. dne 4. 2. 2008 pak vyplývá, že jí byla jmenovaná zmocněna k zastupování stěžovatele ve všech úkonech při jednání s klienty, obchodními partnery, úřady a institucemi, plná moc se však nevztahovala na jednání s jeho zaměstnanci. Jmenovanou rovněž neopravňovala k vydávání hotovosti. Nejvyšší správní soud tak přisvědčil závěru krajského soudu i žalovaného, že paní S. nejednala jako zástupce stěžovatele, nýbrž že plná moc dne 4. 2. 2008 zastírala skutečnost, že jmenovaná pro stěžovatele osobně vykonávala práci

pokračování

zaměstnance, a to podle jeho pokynů a jeho jménem, aniž by mezi nimi existoval pracovněprávní vztah.

Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že tato není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. října 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu